

BRAZILIAANS LES 3**3.1 Inleiding**

Ook in deze les leert u weer nieuwe dingen: U leert de vraag "Hoe laat is het?" beantwoorden in het Portugees. Ook leert u de bezittelijke voornaamwoorden. Heel belangrijk is het dat er in deze les veel aandacht aan de uitspraak wordt besteed.

3.2 Pronúncia (uitspraak)

Beluister nu de uitspraak van het onderdeel "polite expressions".
 Kopieer het onderstaande adres en ga naar deze Braziliaanse site.
[http://www.sonia-portuguese.com/text/phrases.htm#polite expressions](http://www.sonia-portuguese.com/text/phrases.htm#polite%20expressions)
 Beluister alleen dit onderdeel!
 Stop niet voor u elk woord kunt uitspreken.
 Herhaal deze oefening regelmatig.

Obrigado/Obrigada.	Dank je. (gezegd door een man) / Dank je. (gezegd door een vrouw)
De nada.	Geen dank.
Por favor.	Alstublieft.
Desculpe.	Sorry. / Neem me niet kwalijk.
Dá licença.	Mag ik ..? / Sorry.
Não tem problema.	Geen probleem.
Não faz mal.	Geen probleem.

3.3 Een tekstje

Na praia.
 É sábado. Ainda é cedo. Daqui a meia-hora eu parto.
 Eu vou andar de bicicleta para a praia. Minha bicicleta é novinha!
 O dia está muito bonito. (...)
 Já chego na praia. O sol é muito forte. O mar é calmo. Quanta gente!

3.4 Opmerkingen n.a.v. het tekstje

Na praia = Em a praia; "em+a" wordt samengetrokken tot "na {na}". "em" betekent hier "op".
 a praia {praja} = het strand.
 É sábado {sabadoe} = het is zaterdag.
 Ainda {ajiengda} = nog; cedo = vroeg {sedoe}
 daqui a meia-hora = over een half uur {dakie a meja ora}
 eu vou = ik ga {eew voow}; Hier volgen de andere vormen van **ir = gaan**: você vai, ele vai, ela vai; nós vamos, vocês vão, eles vão, elas vão. U hebt vast wel gezien dat dit werkwoord onregelmatig is.
 a bicicleta {biesieklata}; andar de bicicleta = fietsen; para = naar;

BRAZILIAANS LES 3

novinha = splinternieuw {novienja}

Já chego = ik ben er al; "chego" komt van chegar; chegar = aankomen {sjeġar}

o mar {mar} = de zee; Quanta gente! {zjengtsjie}= Wat een boel mensen!

já {zja} betekent dikwijls "al".

Vertaal nu het tekstje voor uzelf.

3.5 Ser of estar?

Het Portugees kent twee werkwoorden voor "zijn" namelijk "ser" en "estar"

ser: eu sou, você é, ele é, ela é, nós somos, vocês são, eles são, elas são.

estar: eu estou, você está, ele está, ela está, nós estamos, vocês estão, eles estão, elas estão.

Wanneer gebruiken we "ser" en wanneer gebruiken we "estar"?

"ser" gebruiken we om aan te geven dat een eigenschap of een zaak in principe vaststaat.

Voorbeelden: é branco = het is wit; onde é o hotel?; ele é de Amsterdã; ele é medico; sou casada {kazada} = ik (vrouw) ben getrouwd.

"estar" wordt gebruikt om aan te geven dat een eigenschap of zaak in principe veranderlijk of verplaatsbaar is.

voorbeelden: onde está o livro? = waar is het boek?;

Ela está grávida = zij is zwanger. {ġravieda}

Ela está cansada = zij is moe. {kangsada}

Ela está no Brasil = zij is in Brazilië. (em + o = no) uitspraak no = {noe}

Opdracht 1.

Complete com **ser** ou **estar**. (Vul een vorm van ser of estar in)

1. O senhor americano?
2. Onde o livro?
3. Onde o hotel?
4. Ela casada.
5. Ela grávida.
6. Eu (man)alto.
7. Elasde Amsterdã.
8. Vocêmedico.
9. Mariasimpática.
10. Pedro e Chico magros.
11. Nós holandeses
12. Vocês (mannen) cansados.

BRAZILIAANS LES 3**3.6 Que horas são?** (Hoe laat is het?)

Eerst enkele telwoorden:

één = um/uma(v), twee = dois/ duas(v), drie = três, vier = quatro,
vijf = cinco {siengkoe}, zes = seis, zeven = sete {setsjie}, acht = oito, negen = nove,
tien = dez, elf = onze, twaalf = doze, dertien = treze, veertien = quatorze,
vijftien = quinze {kiengzie}

Let op! In spreektaal gebruikt men voor telefoonnummers, buslijnen enz. **meia** i.p.v. **seis**. Dus 0699548376 zero, meia, nove, nove, cinco, quatro, oito, três, sete, meia.

Que horas são?

é uma hora = het is één uur

são duas horas = het is twee uur

são dez para uma = het is tien voor één

são duas e dez = het is tien over twee

são duas e meia = het is half drie.

é meio-dia = het is twaalf uur ('s middags)

é meia-noite = het is twaalf uur ('s nachts)

são cinco horas no meu relógio = het is vijf uur op mijn horloge

nós comemos às seis horas e meia. = wij eten om half zeven.

daqui a dez minutos = over tien minuten

Opdracht 2

Traduza para o português. (Vertaal in het Portugees.)

1. Het is vijf uur.
2. Het is tien voor drie.
3. Het half acht.
4. Het vijf over negen.
5. Het is kwart over drie.
6. Het is één uur.
7. Het is tien uur op mijn horloge.
8. Ik eet om half zes.
9. Over vijf minuten.
10. Over twee uur.

3.7 Pronúncia (uitspraak)

U kunt inmiddels al heel wat woorden uitspreken.

Hier volgt een overzicht met aanwijzingen voor de uitspraak.

Lees deze pagina regelmatig eens door!

Letters die niet aan de orde komen worden uitgesproken als in het Nederlands!

BRAZILIAANS LES 3

- De a **amor** {**amor**} **a** als in het woordje "af". In **amor** is de **a** *kort* en in bijvoorbeeld **obrigada** is de **a** *lang*.
- De au klinkt als in ons woord "blauw". tchau {tsjauw}
- De c klinkt **voor** een a, o en u als een **k**, bijvoorbeeld in **casa** {**kaza**} en voor een e of i als een **s**, bijvoorbeeld in **cedo** {**sedoe**}
- De ç klinkt altijd als een **s**, bijvoorbeeld in **abraçar** {**abrasar**}
- De ch klinkt als **sj**, bijvoorbeeld in **chegar** {**sjeğar**}
- De e klinkt als de **e** in "met", bijvoorbeeld: **que** {**ke**}. Ook de **e** kan *lang* of *kort* zijn. De **e** is bijvoorbeeld *lang* in: **beber**, maar *kort* in: **dez**. Een **e** aan het **eind van een woord** klinkt als de **ie** in het woordje die.
- De ei De tweeklank **ei** klinkt als ons woord "nee", dus **ei** {**eej**}
- De eu De tweeklank **eu** klinkt als ons woord "eeuw", voorbeeld: **meu** {**meew**}
- De g klinkt voor de a, o en u als de **g** in het Engelse "good" bijvoorbeeld; **gorjeta** = fooi {**ğorzjeta**}; voor een e of i als **zj**. Bijvoorbeeld: **gente** {**zjengtsjie**}
- De h wordt nooit uitgesproken, bijvoorbeeld: **hotel** {**otel**} = hotel
- De i wordt uitgesproken als de **ie** als in het woordje "die", voorbeeld: **livro** {**lievroe**}
- De j wordt uitgesproken als **zj**, voorbeeld: **hoje** {**ozjie**} = vandaag en **jornal** {**zjornaw**} =krant
- De l wordt uitgesproken als in het Nederlands, behalve aan het eind van een woord. **Brasil** = {**brasiew**}
- De lh wordt uitgesproken al **lj**. Voorbeeld: **trabalho** = werk {**trabaljoe**}
- De nh wordt uitgesproken als **nj**. Voorbeeld: **amanhã** = {**amanjang**} (ã = neusklank!)
- De o De o klinkt als in "kop" Ook de o kan lang of kort zijn. De onbeklemtoonde "o" aan het eind wordt als "oe" uitgesproken. **como** = {**komoe**}
- De ou De ou klinkt als **oow** bijvoorbeeld: **falou** = {**faloow**} Let op: **falo** = {**faloe**}
- De qu wordt voor een a als **kw** uitgesproken. Voorbeeld: **quanto** {**kwangtoe**} Wordt voor de e en de i uitgesproken als **k**. Voorbeeld: **aqui** = hier {**akie**} Maar in **cinquenta** {**siengkwegnta**} als **kw**.
- De r wordt in het midden van een woord uitgesproken als een **zachte r**. **caro** wordt uitgesproken als {**karoe**}. De r aan het begin van een woord klinkt als een **h**. Bijvoorbeeld: **resposta** {**hesposta**}. Zo klinkt ook de **rr**. **carro** {**kahoe**}
- De s klinkt als onze s, maar tussen twee klinkers klinkt de s als een **z**. Dus: **casado** (= getrouwd) {**kazadoe**}; **separado**(= gescheiden) {**separadoe**}
- De sc klinkt voor een e of i als een **s**, bijvoorbeeld: **piscina** {**piesiena**} = zwembad, maar voor andere klinkers als **sk**. Voorbeeld: **pescar** {**peskaar**} = vissen
- De sç klinkt voor a en o als een **s**. Voorbeeld: **desça** {**desa**}
- De ss klinkt als een **s**. Voorbeeld: **passeio** {**pasejoe**} = tocht, uitstapje
- De u klinkt als een **oe**. Voorbeeld **lugar** {**loeğar**} = plaats
- De x klinkt als **sj** in **caixa** = doos {**kaisja**}, als **s** in **próximo** {**prosiemoe**} = dichtbij als **z** in **exame** {**ezamie**} = examen, als **ks** in **táxi** {**taksie**} = taxi

BRAZILIAANS LES 3**Opdracht 3**

Geef de uitspraak van de volgende woorden!

Faça como no exemplo! Doe als in het voorbeeld!

Voorbeelden: casa – {ka^za}, bonita – {boni^heta}

(1) amor, (2) amigo, (3) sua, (4) carro, (5) branco,
(6) hoje, (7) chegar, (8) linda, (9) exame, (10) aqui,
(11) comer, (12) pescar, (13) alto, (14) casado, (15) velho

3.8 **Pronomes possessivos (1)** (Bezittelijke voornaamwoorden (1))

Nossa casa é bonita. - **Ons** huis is mooi.

Nosso carro é branco. - **Onze** auto is wit.

Meu carro é pequeno. - **Mijn** auto is klein.

Ana e **sua** amiga.- Ana en **haar** vriendin.

Chico e **seu** amigo.- Chico en **zijn** vriend.

Você e **seu** amigo gostem da praia. – Jij en **je** vriend houden van het strand.

Minha amiga é linda.- **Mijn** vriendin is knap.

Meu amigo é alto.- **Mijn** vriend is lang.

Opdracht 4

Exemplo: *Minha* (Mijn) bolsa é preta .

1. (Mijn) carro é branco.
2. (Zijn) casa é branca.
3. (Mijn) casa é pequena.
4. (Jouw) amigo é alto.
5. (Onze) igreja é grande.
6. (Onze) cachorro não é branco. cachorro {kasjohoe}

3.9 **O verbo "ter"** (Het werkwoord "ter")

"ter" = hebben

eu tenho = ik heb, você tem = jij hebt, ele tem = hij heeft, ela tem = zij heeft,
nós temos = zij hebben, vocês têm = jullie hebben, eles/elas têm = zij hebben.

We onhouden het zo: **tenho, tem, temos, têm**

Voorbeelden:

- Nós **temos** um novo professor. – Wij hebben een nieuwe leraar.
- Eles não **têm** um novo professor. – Zij hebben geen nieuwe leraar.
- Eu **tenho** um carro velho. – Ik heb een oude auto. velho {veljoe}
- Gilberto **tem** um carrinho bonzinho. – Gilberto heeft een goed autootje.
- Regina **tem** quinze anos. – Regina is 15 jaar. quinze {kiengzie}
- O hotel **tem** uma piscina?. – Heeft het hotel een zwembad?

BRAZILIAANS LES 3

Atenção! (Let op!) uitspraak tenho { **tiengjoe** } en uitspraak tem { **tieng** }

3.10 **HERHALING****Opdracht 5 "Lijntrekken"**

Bij ieder woord uit de linkerkolom past één woord uit de rechter kolom. Verbind deze met een lijn of geef de paren met twee cijfers aan. Zie voorbeeld! 3-8.

XXXXXXXXXX			1	het strand
a bicicleta	1		2	lang
pequeno	2		3	vijf
a praia	3		4	de fiets
novo	4		5	knap
cinco	5		6	klein
a piscina	6		7	tien
o relógio	7		8	aankomen
linda	8		9	nieuw
chegar	9		10	het zwembad
velho	10		11	lelijk
alto	11		12	het horloge
dez	12		13	nieuw
XXXXXXXXXX			14	de kerk

Opdracht 6 Traduza para a holandês.

1. Nosso carro é branco.
2. Eu vou andar de bicicleta para a praia.
3. Nós comemos às seis horas e meia.
4. Ela está grávida.
5. São cinco horas no meu relógio.
6. Minha amiga é linda.
7. Sou casada.
8. Daqui a meia-hora eu parto.
9. Você e seu amigo gostem da praia.
10. São dez para uma.
11. Eles não têm um novo professor.
12. O hotel tem uma piscina?.

BRAZILIAANS LES 33.11 **EINDTOETS****Opdracht 7 Traduza para o português.** (Vertaal in het Portugees)

1. Over tien minuten vertrek ik.
2. Het is tien over zeven.
3. Het is half vier.
4. Het vijf voor acht.
5. Het is twaalf uur. ('s middags)
6. Wij eten om 6 uur.
7. Mijn fiets is splinternieuw.
8. Ana is dertien jaar.
9. Onze kerk is wit.
10. Jouw vriendin is knap.
11. Zijn huis is klein.
12. Ik heb een oude auto.
13. Zij heeft een goed autootje.
14. Het is zaterdag.
15. Wat een boel mensen!
16. Waar is het hotel?

Opdracht 8**Geef de uitspraak van de volgende woorden!****Voorbeeld:** casa = {kaza}

1. gostar = {
2. casado = {
3. hoje = {
4. abraçar = {
5. chegar = {
6. carro = {
7. hotel = {
8. senhor = {
9. piscina = {
10. tenho = {
11. meu = {
12. sou = {
13. gente = {
14. caixa = {
15. tem = {
16. quinze = {

BRAZILIAANS LES 3**3.12 ANTWOORDEN****Opdracht 1.**

1. é 2. está 3. está 4. está 5. está 6. sou 7. são 8. é 9. é 10.são 11. somos
12. estão

Opdracht 2

1. São cinco horas. 2. São dez para três. 3. São nove e meia. 4. São nove e cinco.
5. São três e quinze. 6. É uma hora. 7. São dez horas no meu relógio.
8. Como às cinco horas e meia. 9. Daqui a cinco minutos. 10. Daqui a duas horas.

Opdracht 3 (o = klemtoon)

(1) amor = {amor} (2) amigo = {amiego} (3) sua = soea (4) carro = {kaahoe}
(5) branco = {brangkoe} (6) hoje = {ozjie} (7) chegar = {sjegar} (8) linda = {liengda}
(9) exame = {ezamie} (10) aqui = {akie} (11) comer = {komer} (12) pescar = {peskar},
(13) alto = {altoe} (14) casado = {kasadoe} (15) velho = {veljoe}

Opdracht 4

1.meu 2. sua 3.minha 4.seu 5.nossa 6.nosso

Opdracht 5

1-4, 2-6, 3-1, 4-13, 5-3, 6-10, 7-12, 8-5, 9-8, 10-9, 11-2, 12-7

Opdracht 6

1. Onze auto is wit. 2. Ik ga fietsen naar het strand. 3. Wij eten om half zeven.
4. Zij is zwanger. 5. Het is vijf uur op mijn horloge. 6. Mijn vriendin is knap.
7. Ik ben getrouwd. 8. Over een half uur vertrek ik. 9. Jij en je vriend houden van het strand.
10. Het is tien voor één. 11. Zij hebben geen nieuwe leraar. 12. Heeft het hotel een zwembad?

Opdracht 7

Let op! Als er geen misverstand kan ontstaan laat men het persoonlijk voornaamwoord weg!
Zie 7,9 en 16!

1. São seis horas. 2. Daqui a dez minutos eu parto. 3. São sete e dez. 4. São três e meia.
5. São cinco para oito. 6. É meio-dia. 7. Comemos às seis. 8. Minha bicicleta é novinha!
9. Temos um novo carro. 10. Ana tem treze anos. 11. Nossa igreja é branca.
12. Sua amiga é linda. 13. Eles têm um novo professor. 14. Meu carro é branco.
15. Sua casa é pequena. 16. Tenho um carro velho. 17. Ela tem um carrinho bonzinho.
18. É sábado. 19. Quanta gente! 20. Onde está o hotel?

Zie volgende pagina!

BRAZILIAANS LES 3**Opdracht 8**

1. {gostar}
2. {kasadoe}
3. {ozjie}
4. {abrasar}
5. {sjegar}
6. {kahoe}
7. {otel}
8. {senjor}
9. {piesiena}
10. {tengjoe}
11. {meew}
12. {soow}
13. {zjengtsjie}
14. {kaisja}
15. {teng|}
16. {kiengzie}